

5 mld rubli zmarnowanych na bsl

#Lotnictwo wojskowe #Przemysł zbrojeniowy #Strategia i polityka 7 kwietnia 2010

Ministerstwo obrony FR wydało na rozwój systemów bezpilotowych około 5 mld rubli. Dotąd bez rezultatu.

Według Popowkina, jedynym rosyjskim bsl, który spełnia wymagania wojskowych jest BŁA-05 wchodzący w skład kompleksu Tipczak. Przeszedł on wstępne próby państwowe na przełomie 2006-2007. Kompleks projektuje KB Łucz z Rybińska. Tipczak to stosunkowo niewielka konstrukcja. Rozpiętość płata bsl wynosi 2,7 m, a masa startowa nie przekracza 60 kg. Promień działania Tipczaka to 70 km, długotrwałość lotu nie przekracza 2 godzin, a pułap wynosi poniżej 3 km

Zastępca ministra obrony Rosji ds. zakupów uzbrojenia Władimir Popowkin, cytowany przez RIA Nowosti, poinformował, że w ubiegłym roku przetestowano wszystkie powstałe w ostatnich latach w rosyjskich przedsiębiorstwach systemy bezpilotowe. Próby odbywały się według specjalnie przygotowanego programu. Żaden z testowanych rosyjskich bsl nie przeszedł testu. Popowkin oszacował wydatki na programy budowy bsl na 5 mld rubli (równowartość ponad 150 mln USD). I uznał te pieniądze za zmarnowane.

Na początku 2010 pojawiły się informacje o nieudanych próbach budowanego przez koncern Wega bsl SB-06 Aist. Według anonimowych informatorów, miał on rozbić się już podczas startu z lotniska w Rybińsku. Bsl oderwał się od ziemi i w niekontrolowany sposób upadł i spłonął. Wybuch i pożar całkowicie zniszczyły bsl. Do tej pory zbudowano 3 prototypy Aista, z których każdy miał kosztować blisko 100 mln rubli

(ok. 3 mln USD). Rosyjscy eksperci przypominają, że pierwotnie prace nad bsl Aist prowadził moskiewski NII Kułon (a dla niego z kolei kompania Technoawia), zaś później projekt przejęło wchodzące w skład koncernu Wega KB Łucz z Rybińska. Mogło to się przyczynić do opóźnienia prac projektowych i problemów z dopracowaniem konstrukcji. Według przedstawicieli koncernu Wega, próby Aista (jeśli będą kontynuowane) potrwają jeszcze co najmniej 2 lata. Udźwig dwusilnikowego Aista o rozpiętości skrzydeł 8 m wynosi ok. 100 kg, długotrwałość lotu - 12 h, a pułap - 6 km. Aist jest w zasadzie bezpilotowcem cywilnym. Dopiero na jego bazie ma powstać wojskowy Julia-E, który ma

wejść w skład kompleksu Stroj-PD. Ponieważ podstawową rolą tego systemu ma być wskazywanie celów dla kompleksu raketowego Iskander o zasięgu do 500 km, a zasięg transmisji Aista wynosi 250 km, projektowany jest też na jego bazie retranslator Julia-E-Pieter

Już w listopadzie 2009 dowódca WWS FR, gen. Aleksandr Zielin mówił, że rosyjskie wojska lotnicze nie planują przyjęcia do uzbrojenia żadnego z rosyjskich bezpilotowców. Gen. Zielin oceniał, że oferowane przez rosyjskie wytwórnie bsl nie spełniają wymagań dotyczących prędkości, wysokości, czy długotrwałości lotu. Jeszcze gorzej ocenił ich wyposażenie. Prawdopodobnie było to podsumowanie prób, o których dziś mówił Popowkin.

Masa startowa rozpoznawczego bsl Dozor-600 (pierwotnie nazywany Dozor-3) projektowanego przez ZAO Tranzas i RET Kronsztadt z Sankt Petersburga wynosi 640 kg przy masie ładunku użytecznego mieszczącej się w zakresie 120-220 kg. Samolot napędzany silnikiem Rotax 914 o mocy 115 KM ma

rozpiętość 12 m. Według projektantów, jego długotrwałość lotu sięga 30 h, a pułap 7-7,5 km. Próby w locie bsl Dozor-600 planowane są na bieżący rok

Obecnie w wyposażeniu armii rosyjskiej znajduje się kilka typów bsl - Striż, Rejs, Rejs-D, Stroj i Stroj-P. Wszystkie one są bardzo przestarzałe. Jedynym rosyjskim bezpilotowcem, który częściowo spełnia współczesne wymagania jest Tipczak. To jednak niewielki bezpilotowiec o ograniczonych możliwościach.

Prace nad bsl Dań-Baruk trwają już długo, na razie bez większych efektów (podstawą jest cywilny bsl Dań). Rozpiętość skrzydeł tego bsl wynosi 5,6 m, masa startowa nie przekracza 500 kg, a masa wyposażenia pokładowego to 90 kg. Dań-Baruk może przenosić 2 kontenery z ładunkami bojowymi po 30 kg, bo według założeń ma to być także bezpilotowiec bojowy. Projektowany przez OKB Sokół z Kazania, a napędzany silnikiem wytwarzanym na Białorusi bsl może latać - zależnie od masy użytecznej - 10-15 h z prędkością do 300 km/h, a

jego pułap sięga 6 km

Rosyjskie przedsiębiorstwa opracowują obecnie kilka bsl, które mogą wejść w najbliższych latach do uzbrojenia. Kompania Tranzas projektuje bsl Dozor-600, a KB Sokół pracuje nad bsl Dań-Baruk. Z kolei RSK MiG realizuje program budowy bojowego bezpilotowca Skat. Nic nie wskazuje jednak na to, by szybko weszły one do służby.

Pierwszym bojowym rosyjskim bezpilotowcem z prawdziwego zdarzenia ma być Skat projektowany przez RSK MiG przy wsparciu OAO Klimow. Ma on atakować cele naziemne, w tym stacje radiolokacyjne, przy użyciu dwóch typowych bomb (np. KAB-500) i pocisków kierowanych (np. H-31 i H-59). Rozpiętość skrzydeł Skata wynosi 11,5 m. Jego zasięg to 4 tys. km, prędkość maksymalna przy ziemi -

ponad 800 km/h, a pułap praktyczny - 12 km. Po raz pierwszy makietę Skata pokazano na MAKS-2007. Od tego czasu niewiele wiadomo o postępach prac konstrukcyjnych

Odpowiedzialni za programy budowy bsl menedżerowie bronią się, twierdząc, że ministerstwo obrony do tej pory nie opracowało wymagań taktyczno-technicznych dla bezpilotowców. Niedawno mówił o tym dyrektor przedsiębiorstwa Wega - największego z projektantów bsl dla rosyjskiej armii. Popowkin zaprzeczył tym zarzutom. Jego zdaniem nie można wydać 5 mld rubli z budżetu bez precyzyjnych wymagań. - *Kiedy przemysł nie potrafi sprostać wymaganiom, wymyśla różne usprawiedliwienia, twierdząc, że wojskowi nie wiedzą czego chcą* - podsumował wiceminister. Wiele wskazuje jednak na to, że rację mają przedstawiciele przemysłu, a rosyjscy wojskowi dopiero teraz zaczynają precyzować wymagania wobec nowej klasy uzbrojenia.

Z powodu problemów z własnymi konstrukcjami, rosyjskie ministerstwo obrony zdecydowało się na zakup bsl z Izraela ([Rosja kupuje kolejne izraelskie bsl](#)). W 2009 podpisano kontrakt na zakup 12 bezpilotowców za 53 mln USD.

Powiązane wiadomości

[5 mld rubli zmarnowanych na bsl \(2010-04-07\)](#)

[Rosja kupuje kolejne izraelskie bsl \(2009-12-08\)](#)

[Rosja kupiła izraelskie bsl za 50 mln USD \(2009-04-07\)](#)

[Rosja kupi izraelskie bsl? \(2008-11-13\)](#)

[Rosja kupi izraelskie bsl \(2008-12-10\)](#)